

Barossa mali delničarji bank ne ganejo

Jose Manuel Barroso ni odgovoril na pismo **VZMD** o razlastitvi delničarjev slovenskih bank. Dr. Peter Glavič: Pričakujemo, da bo ustavno sodišče razveljavilo zakon o bančništvu

IRENA FERLUGA

Predsednik državnega zbora **Janko Veber** se je Vseslovenskemu združenju **mali delničarjev (VZMD)** prijazno zahvalil za gradivo o ugotovitvah strokovnih sodelavcev združenja glede razlastitve več kot 100.000 delničarjev slovenskih bank in ga poslal pristojnim službam parlamenta. Predsednik evropske komisije **Jose Manuel Barroso** ni storil niti tega. "Po treh mesecih, odkar smo nanj naslovili pismo, nismo dobili nikakršnega odgovora. Prav tako ne od večine naših poslancev v evropskem parlamentu. Samo dva sta odgovorila, da sta naše gradivo prejela, da bi kdo sprožil to razpravo v parlamentu, pa nam ni znano," je povedal dr. **Peter Glavič** iz civilne iniciative Izbrisani **mali delničarji** NKBM in dodal, da je zato tudi sam postal evroskeptik.

Razlastili so četrtno prebivalstva

Potem ko je bila na ustavno sodišče vložena pobuda za oceno ustavnosti vrste členov noveliranega zakona o bančništvu glede razlastitve imetnikov podrejenih obveznic bank, ki so prejele državno pomoč, je **VZMD** 12. maja vložil še pobudo za oceno ustavnosti zakona glede razlastitve več kot 100.000 delničarjev NLB, NKBM, Abanke, Probanke in Factor banke. In ji dodal predlog za prednostno obravnavo. Poleg tega je bilo razlaščenih 2000 lastnikov podrejenih obveznic in okoli 500.000 državljanov, ki varčujejo v pokojninskih družbah, družbah za upravljanje in zavarovalnicah, skupno za več kot 500 milijonov evrov, četrtna prebivalstva Slovenije. "Z ustavnega sodišča so sporočili, da jim v juniju ne bo uspelo obravnavati naše pobude in da bodo oba postopka združili, zato

pred jesenjo ni pričakovati obravnave. Pričakujemo, da bo ustavno sodišče naši pobudi ugodilo," poudarja Glavič.

Na poziv **VZMD**, naj razlaščeni delničarji pošljejo pooblastila za zastopanje, odziv sicer je, a bi si pri **VZMD** želeli večjega. "Sicer pa odzivi iz Bruslja glede pomoči avstrijski Hypo banki kažejo na drugačno obravnavo. Ni še jasno, ali bodo imetnike podrejenih obveznic razlastili v celoti in vse, verjetno pa odvisno od garancije države ali deželne vlade Koroške. Pri nas pa je ta odločitev popolnoma zadušila kapitalski trg, ki je že doslej služil zgolj prodajam premoženja. Ko je država napovedala, da bo katero od podjetij prodala, je trg zrasel, potem je spet upadel. Takšne politike ne morem razumeti," še razlaga Glavič.

Sklicevanje na prihodnje pravne akte

Po decembrskih odločbah o uvedbi izrednih ukrepov je bilo razlaščenih 96.769 delničarjev NKBM, 1992 delničarjev NLB, 1057 delničarjev Abanke, 587 delničarjev Probanke in 55 delničarjev Factor banke. "Izpodbijana uredba zakona o bančništvu uvaja nov ukrep, s katerim lahko nosilec javnega pooblastila (Banka Slovenije) oblastno poseže tako v zaključena kot tudi v nezaključena upniško-dolžniška razmerja ter v pravni položaj in pravice delničarjev kot lastnikov bank," je med drugim zapisano v obširni utemeljitvi predloga za ustavno presojo, kakor tudi, da naj bi se zakonjeni ukrepi zgledevali po predlogu direktive o bodoči sanaciji in reševanju bank ter investicijskih podjetij, ki pa ni ve-

ljaven pravni akt Evropske unije, saj je šele v postopku sprejemanja v evropskem parlamentu in svetu. Prav tako naj bi bilo neustrezno sklicevanje vlade in Banke Slovenije na sporočilo evropske komisije o uporabi pravil o državni pomoči bank, ki nima obvezujoče veljave pravnega akta. To sicer govori o prispevku imetnikov podrejenih obveznic in delničarjev, vendar tega ne predvideva oziroma ne zahteva v obsegu, kot se je zgodil v Sloveniji.

Razlastitveni eksperiment

Pri navajanju prakse drugih držav Evropske unije pobudniki ustavne presoje trdijo, da nobena država EU ni izvedla sanacije bank tako kot Slovenija. "Na Cipru, ki je dejansko moral slediti zahtevam EU, so 47,50 odstotka vrednosti bančnih depozitov nad 100.000 evrov, ki so bili večinoma v lasti tujih vlagateljev, pretvorili v delnice in z njimi dokapitalizirali Cypsko banko. O prenehanju veljavnosti podrejenih obveznic in delnic se ni niti govorilo, saj se lahko odpisi in konverzije izvajajo le, če so pravila teh posegov vlagateljem znana vnaprej. V Sloveniji pa so v banke množično vlagali svoje prihranke predvsem mali ljudje, kar kažejo podatki: leta 2007 je v množični javni prodaji delnic NKBM država 109.627 državljanom prodala 5,6 milijona delnic po 27 evrov. Povprečna naložba je znašala 1380 evrov. Mnogi so svoje depozite v banki pretvorili v delnice, nekateri so najeli kredit. "Prenos slabih terjatev bank na slabo banko z velikimi diskonti, ko so prenašali tudi zavarovanja kreditov, večinoma nepremičnine, iz česar bo kasneje slaba banka delala profite, je še ena posebnost. Zato so morale svoje naložbe slabiti tudi zavarovalnice, škodo so utrpeli vzajemni skladi. Slovenija je razlastitveni eksperiment, v ozadju katerega so lobiji, ki se s tem okorišajo," je kritičen Glavič.

Page: 6

Reach: 104000

Country: SLOVENIA

Size: 482 cm2

2 / 2

Več kot 100.000 delničarjev NLB, NKBM, Abanke, Probanke in Factor banke ne zanima ne evropske komisije ne poslancev. Na njihov odziv čakajo že več mesecev. Ustavno sodišče jih je prestavilo v jesen. (Sašo Bizjak)